

RADNA GRUPA ZA LICA KOJA SE VODE KAO NESTALA U VEZI SA DOGAĐAJIMA NA KOSOVU

1. Opšti okvir

1.1. Pravni okvir

U okviru neposrednog dijaloga između Prištine i Beograda, koji će se odvijati pod pokroviteljstvom specijalnog predstavnika generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, koji je na položaju šefa Prelazne administracije UN na Kosovu (UNMIK-a) u kontekstu rezolucije Saveta bezbednosti UN 1244 (1999), osnovana je *Radna grupa za lica koja se vode kao nestala u vezi sa događajima na Kosovu* (u daljem tekstu *Radna grupa*).

U okviru ovog pravnog okvira i ove Radne grupe:

- a), strane će, u skladu sa relevantnim odredbama međunarodnog humanitarnog prava, preduzeti sve neophodne korake da bi omogućile porodicima da ostvare svoje pravo da saznaju sudbinu svojih rođaka koji se vode kao nestali; one će naročito preduzeti sve moguće mere da pruže objašnjenja u vezi sa nestalima, da identifikuju mrtve pre nego što njihova tela budu uklonjena te da pruže informacije nadležnim vlastima ili porodicama o identitetu preminulih osoba i lokaciji na kojoj se nalaze njihovi posmrtni ostaci; u tom cilju, one će pružati sve bitne informacije Radnoj grupi i saradivati u okviru nje;
- b) MKCK će predsedavati Radnom grupom u skladu sa svojim mandatom i u svojstvu neutralnog posrednika koga su prihvatile sve strane. On će nastaviti i da sprovodi svoje tradicionalne humanitarne aktivnosti traženja lica kao i da se zalaže za interese porodica ljudi koji se vode kao nestali.

1.2. Cilj Radne grupe

Osnovni cilj Radne grupe je da pronade lica koja se vode kao nestala u vezi sa događajima na Kosovu te da shodno tome obavesti njihove porodice. Radna grupa može da se bavi i pravnim i administrativnim potrebama porodica lica koja se vode kao nestala.

Uspeh svih napora vezanih za traženje koji se preduzimaju u okviru Radne grupe zavisi od saradnje svih strana.

Mandat Radne grupe ne obuhvata otkrivanje strana ili pojedinaca koji su odgovorni za zarobljavanje, smrt ili nestanak ni prikupljanje dokaza u tom smislu. Pitanje sprovođenja bilo kakvog sudskog procesa treba u celosti da bude rešeno van Radne grupe.

1.3. Vremenski period

Radna grupa će se isključivo baviti slučajevima lica koja su nestala u periodu od 1. januara 1998. do 31. decembra 2000, koje MKCK dostavi Radnoj grupi.

1.3. Uloge i obaveze u okviru Radne grupe

A. Članovi

Članovi, kao što je utvrđeno Radnim pravilima, predstavljaju svaki svoje vlasti. Kao takvi, oni će:

1. saradivati sa Radnom grupom na rasvetljavanju sudbine lica koja se vode kao nestala, naročito primenjujući sredstva i metode opisane u Drugom delu navedenom dalje u tekstu;
2. *ili* spontano obavestiti Radnu grupu o tome gde se nalazi lice koje se vodi kao nestalo ili detaljima neophodnim za rasvetljavanje sudbine tog lica *ili* će se, kada im se obrati Radna grupa preko predsedavajućeg, raspitati interno u onoj meri u kojoj je potrebno da bi došli do traženih informacija;
3. pomoći porodicama lica koja se vode kao nestala da podmiru pravne i administrativne potrebe.

B. MKCK

MKCK predsedava Radnom grupom. U tom svojstvu, delovaće u skladu s opisom zadataka predsedavajućeg neposrednog dijaloga i obezbediće poštovanje prava porodica da saznaju sudbinu njihovih rođaka koji se vode kao nestali.

U tom smislu, dostavljaće Radnoj grupi redovno ažuriran i objedinjen spisak lica koja se vode kao nestala u vezi sa događajima na Kosovu.

MKCK će u regionu, kao i putem mreže službi traženja Međunarodnog Crvenog krsta širom sveta kojom koordiniše, nastaviti da evidentira zahteve porodica za traženje i da preuzima sve neophodne mere za rasvetljavanje sudbine rođaka koji su nestali u vremenskom periodu utvrđenom u gorenavedenoj tački 1.3, u skladu sa svojim principima i radnom procedurom.

MKCK će se takođe zalagati za porodice lica koja se vode kao nestala, da bi obezbedio da one dobiju podršku koja im je neophodna u podmirivanju njihovih pravnih i administrativnih potreba.

C. Potkomitet za kidnapovana i nestala lica

Radna grupa će delovati na komplementaran način sa Potkomitetom za kidnapovana i nestala lica (u daljem tekstu Potkomitet). On je formiran u kontekstu Zajedničkog dokumenta koji je potpisan 5. novembra 2001. i usredsređen na ekshumaciju, identifikaciju i prevoz posmrtnih ostataka, na osnovu tri Protokola¹, koji su potpisali KCKM i UNMIK.

Radna grupa će razmatrati pitanja vezana za rad Potkomiteta ukoliko on to od nje bude zahtevao.

Radna grupa ili njen predsedavajući mogu da preuzmu inicijativu i ponude usluge Radne grupe Potkomitetu.

¹ Protokol o zajedničkim verifikacionim timovima za skrivene zatvore, Protokol o razmeni forenzičkih eksperata i Protokol o prekograničnoj repatrijaciji posmrtnih ostataka, koji su potpisani u februaru 2002. godine.

2. Ciljevi Radne grupe i radna procedura

2.1. Rasvetljavanje sudbine lica koja se vode kao nestala i obaveštavanje porodica

Glavni cilj Radne grupe je traženje lica koja se vode kao nestala u vezi sa događajima na Kosovu i dostavljanje sledećeg njihovim porodicama, bez ikakvog odlaganja, direktno ili preko MKCK-a:

- a) ukoliko je tražena osoba živa i želi da ponovo uspostavi kontakt sa rođacima:
 - informacije o tome gde se ona nalazi;
- b) ukoliko je tražena osoba živa a ne želi ponovo da uspostavi kontakt sa rođacima:
 - pisma obaveštenja koje izdaje MKCK a koje se zasniva na pismenom ili usmenom iskazu koji je osoba o kojoj je reč dala MKCK-u ali čiji sadržaj MKCK nije u obavezi da otkrije;
- c) ukoliko je tražena osoba mrtva:
 - umrlice ili, alternativno, nekog drugog zvaničnog dokumenta. Ovi zvanični dokumenti moraju da sadrže dovoljno informacija o identitetu (bar ime i prezime, pol, datum rođenja), mesto i datum smrti, te, ukoliko je to moguće, datum i mesto ukopa. Kada god je to moguće, posmrtni ostaci osobe će biti ekshumirani, identifikovani i predati porodici sa umrlicom koju su izdale nadležni organi vlasti.

Primerak gorenavedenih dokumenata biće dostavljen Radnoj grupi.

2.2. Radna procedura za zahteve za traženje

Da bi se pokrenuo proces traženja, zahteve porodica za traženje podnosiće zainteresovane porodice u kancelarijama MKCK-a ili preko mreže službi traženja Međunarodnog Crvenog krsta širom sveta, u skladu sa standardnim principima i radnom procedurom MKCK-a.

Svi članovi Radne grupe će podsticati porodice da podnose takve zahteve za traženje.

MKCK će obrađivati sve zahteve porodica za traženje i on u svakom trenutku može da zatraži od porodica dodatne informacije o traženoj osobi.

Ukoliko mu dostave nepotpune informacije o sudbini lica koje se vodi kao nestalo, predsedavajući će, u konsultaciji sa članovima, odlučiti da li da shodno tome obavesti porodicu, vlasti ili druge mehanizme kao što je Potkomitet ili ne.

U svojstvu predsedavajućeg, MKCK će biti nadležan da proglasi slučaj rešenim te će shodno tome ažurirati spisak lica koja se vode kao nestala. Slučaj će biti proglašen rešenim ukoliko je:

- a) traženo lice pronađeno a tražilac obavešten o tome;
- b) porodici dostavljena zvanična ili pouzdana informacija o smrti traženog lica.

2.3. Podrška porodicama ljudi koji se vode kao nestali

Članovi Radne grupe će preduzeti sve neophodne mere da bi pružili podršku porodicama ljudi koji se vode kao nestali tako što će predlagati nadležnim organima vlasti da usvoje nove pravne i administrativne mere da bi se, na primer, omogućilo brzo i pravično bavljenje pravnim posledicama koju ova situacija ima po porodice.

2.4 Posmrtni ostaci

a) Grobovi i identifikacija

Ukoliko forenzičko osoblje člana koje rukuje posmrtnim ostacima dođe do informacija koje su bitne za cilj Radne grupe, taj član će takve informacije staviti na raspolaganje Radnoj grupi.

Ukoliko neki član Radne grupe, predsedavajući, bilo koji posmatrač ili drugo lice dođu do informacija o identitetu posmrtnih ostataka koji su ekshumirani iz pojedinačnih ili masovnih grobnica, koje mogu da pomognu da se rasvetli sudbina lica koja se vode kao nestala, on će takve informacije staviti na raspolaganje Radnoj grupi.

b) Predaja posmrtnih ostataka

Pošto porodica bude obaveštena preko Radne grupe da je njen rođak mrtav, preduzeće se svi mogući koraci u skladu sa međunarodno priznatim standardima za postupanje sa posmrtnim ostacima da bi se posmrtni ostaci dostavili porodici, ukoliko ona to zahteva.

Strane će organizovati predaju posmrtnih ostataka u najkraćem mogućem roku, preko Potkomiteta ili bilo kog drugog odgovarajućeg mehanizma.

Nijedna strana neće prestati da ispunjava svoju obavezu obaveštavanja porodica o sudbini rođaka koji se vode kao nestali, zbog toga što posmrtni ostaci nisu pronađeni ili predati.